

Instytucje artystyczno - - kulturalne

Miejska Biblioteka Publiczna

Dzieje Miejskiej Biblioteki Publicznej w Chojnowie w początkowym okresie podobne są do losów wielu małych bibliotek, które powstały po II wojnie światowej na Ziemiach Zachodnich.

Brak książek, tak potrzebnych mieszkańcom miasta, był impulsem do założenia biblioteki. Została ona zarejestrowana na początku 1949 r. pod nazwą „Miejska Biblioteka w Chojnowie” i rozpoczęła działalność z księgozbiorem liczącym 650 książek.



Najpierw biblioteka mieściła się w muzeum, ale już po roku przeniesiono ją do budynku Zarządu Miejskiego przy Placu Zamkowym. Pierwszym bibliotekarzem został Zygmunt Ryżewski. Gdy powierzono mu kierowanie muzeum, jego obowiązki na krótko przejęła Krystyna Piwek, a po niej Ludwika Szyszkowska. W 1950 r. kierownikiem biblioteki została Maria Kogut i sprawowała tę funkcję nieprzerwanie przez 28 lat.

Praca w bibliotece w pierwszych latach jej działalności nie była łatwa. Brakowało nie tylko książek, odpowiedniego lokalu, ale także kadry posiadającej bibliotekarskie kwalifikacje. Mimo tych trudności, biblioteka - współpracując ze szkołami i zakładami pracy - rozwijała się. W 1950 r. zarejestrowano około 450 czytelników, a w 1955 r. - 1700. W 1954 r. założono punkt biblioteczny w chojnowskim szpitalu. Oprócz udostępniania zbiorów, biblioteka upowszechniała czytelnictwo poprzez m.in. głośne czytania, dyskusje nad książką.

W 1955 r. biblioteka, która posiadała już w swoich zbiorach około 5000 książek, otrzymała większe pomieszczenie przy Placu Bieruta 4 (obecnie Plac Konstytucji 3 Maja). W 1956 r. przy bibliotece powstało Koło Przyjaciół Biblioteki. W czasie swojej ponad dwudziestoletniej działalności zorganizowało ono wiele przedsięwzięć m.in. z inicjatywy koła w 1956 r. założono zespół muzyczny, który działał dwa lata. Po kilku latach powołano następny zespół, który występował od 1962 r. do 1964 r.

Początkowo biblioteka udostępniała zbiory w jednym dziale: dzieciom i dorosłym. W 1960 r. utworzono Oddział Dziecięcy. W związku z rozwojem czytelnictwa oraz wzrastającym księgozbiorem, siedziba biblioteki stała się za ciasna i kierownik Maria Kogut zwróciła się z prośbą do Prezydium Miejskiej Rady Narodowej o przydzielenie większego lokalu. Jej działania zakończyły się wielkim sukcesem. Na siedzibę biblioteki przeznaczono zabytkowy budynek przy ul. Ściegiennego 4. Remont kapitalny obiektu i jego adaptacja na bibliotekę trwała kilka lat.

Otwarcie Oddziału Dziecięcego spowodowało rozszerzenie działalności kulturalno-oświatowej wśród najmłodszych: w bibliotece odbywały się m.in. wieczory bajek, zajęcia plastyczne i literackie, zabawy choinkowe. Młodszy i starsi mieszkańcy miasta brali udział w spotkaniach autorskich i imprezach okolicznościowych. W 1965 r. utworzono czytelnictwo dla dzieci.



I wreszcie w grudniu 1966 r. przeprowadzka biblioteki na ul. Ściegiennego. W 1967 r. również w Dziale dla Dorosłych utworzono czytelnię. Bardzo dobre warunki lokalowe i położenie w centrum miasta, w pobliżu szkół sprawiły, że do biblioteki zapisywało się coraz więcej czytelników. W latach 1970-1980 z biblioteki korzystało od 2000 do 3000 osób rocznie.

Prowadząc różnorodną działalność, biblioteka współpracowała m.in. z Ogniskiem Muzycznym, Miejskim Domem Kultury i Ośrodkiem „Praktyczna Pani”. W latach siedemdziesiątych przy bibliotece działało Ognisko Dolnośląskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego w Chojnowie.

Po odejściu Marii Kogut na emeryturę w 1978 r., kierowanie biblioteką powierzono Teresie Niwińskiej, absolwentce bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego.

Biblioteka kontynuowała sprawdzone formy propagowania książki i czytelnictwa, zwłaszcza konkursy, лекcje biblioteczne, spotkania autorskie, wystawy. W 1987 r. zawarła umowę z Dolnośląskimi Zakładami Wyrobów Papierowych „Dolpakart” w sprawie utworzenia filii bibliotecznej na ich terenie.



Połączenie miasta i gminy w 1988 r. spowodowało również połączenie bibliotek miasta i gminy w jedną instytucję - Miejsko-Gminną Bibliotekę Publiczną, której dyrektorem została Helena Fuławka, dotychczasowy dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Chojnowie.

Już w 1988 r. Helena Fuławka rozpoczęła starania o utworzenie filii na osiedlu Kilińskiego. Ze względu na wzrastającą liczbę mieszkańców tego rejonu oraz brak na osiedlu jakiegokolwiek placówki kulturalnej, otwarcie tutaj biblioteki było bardzo potrzebne. Władze samorządowe pozytywnie ustosunkowały się do tej inicjatywy i w 1991 r. otwarto Filie nr 1 przy ul. Sikorskiego 12. Natomiast z powodu niekorzystnej lokalizacji, niepowodzeniem zakończyło się utworzenie filii w DZWP „Dolpakart”. W 1989 r. placówkę tę zlikwidowano. Ponadto, w 1990 r. zawieszono punkt biblioteczny w szpitalu.

Początek lat dziewięćdziesiątych przyniósł bibliotekom ważne zmiany przekształcenie bibliotek stopnia podstawowego z państwowych na samorządowe. Chojnowska biblioteka, wykonując swoje statutowe zadania, nadal była otwarta na potrzeby kulturalne i społeczne lokalnego środowiska. W 1991 r. w bibliotece zawiązało się i funkcjonowało do czasu otrzymania w 1992 r. własnego lokalu miejscowe koło Dolnośląskiego Związku Inwalidów Narządu Ruchu.

Konsekwencją podziału w 1990 r. miasta i gminy Chojnow, był podział również Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Chojnowie powstała Miejska Biblioteka Publiczna i Gminna Biblioteka Publiczna. Helena Fuławka zdecydowała się powrócić na stanowisko dyrektora biblioteki gminnej. Na dyrektora biblioteki miejskiej powołano Barbarę Landzberg, dotychczasowego kierownika Działu dla Dorosłych.

Wzrost ceny książek, zmiana lektur i programów szkolnych, coraz więcej osób dokształcających się, brak odpowiedniej bazy bibliotecznej w nowo utworzonych pobliskich uczelniach to główne przyczyny znacznego wzrostu czytelnictwa w latach dziewięćdziesiątych. W latach 1994 - 1997 ponownie funkcjonował punkt biblioteczny w chojnowskim szpitalu. Ogółem w bibliotece w 1999 r. zarejestrowano około 4500 czytelników, którzy korzystali z księgozbioru liczącego ponad 44 000 woluminów.

W związku ze staraniami chojnowskiej parafii rzymskokatolickiej o przekazanie budynku, w którym mieściła się siedziba biblioteki (dawny dom parafialny), a jednocześnie zapewnieniem bibliotece odpowiednich warunków dla obsługi czytelników i powiększających się zbiorów, władze miasta w porozumieniu z kierownictwem biblioteki postanowiły przenieść ją do większego lokalu. Ostatecznie znaleziono bardzo dobre rozwiązanie - przeprowadzenie biblioteki do budynku byłej Szkoły Podstawowej nr 2 przy Placu Zamkowym 2.

W latach dziewięćdziesiątych i następnych biblioteka prowadziła szeroką działalność kulturalno-oświatową. Wspólnie z miejscowymi przedszkolami, szkołami, Miejskim Domem Kultury, Muzeum Regionalnym, Dolnośląskim Związkiem Inwalidów Narządu Ruchu, Społecznym Ogniskiem Muzycznym, Związkiem Sybiraków oraz bibliotekami publicznymi powiatu legnickiego organizowała imprezy lokalne i ponad lokalne, m. in.:

- 1994 r. - 2000 r. - coroczne obchody Międzynarodowego Dnia Książki Dziecięcej
- 1996 r. - „Dzień Irlandii w Chojnowie”: impreza o zasięgu ponadlokalnym,
- 1998 r. - „Rok Mickiewiczowski w Chojnowie”: obchody Roku Mickiewiczowskiego



nagrodzone jako jedne z najlepszych tego typu przedsięwzięć województwa legnickiego,
- 1998 r., 1999 r. - Ogólnopolskie Warsztaty Haiku połączone z przeprowadzaniem Ogólnopolskiego Konkursu Haiku o Laur Kwitnącej Wiśni,
- 2004 r. - 2005 r. - „W poszukiwaniu rzeki Skory”: program edukacyjno-kulturalny o zasięgu regionalnym,
- 2001 r. - 2007 r. - „Bliżej Książki”: coroczne, powiatowe obchody dni książki.

Realizacja różnorodnych przedsięwzięć kulturalnych byłaby niemożliwa bez zaangażowania wielu osób, m.in. Reginy Więclaw doradcy metodycznego ds. bibliotek Wojewódzkiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Legnicy, Jerzego Kucharskiego geografa, inicjatora działań społecznych i kulturalnych, Jadwigi Jędrzejczyk chojnowskiej malarki, Tadeusza Bisiorka prezesa koła Związku Sybiraków oraz bibliotekarzy z chojnowskich szkół: Anny Drażby, Anny Filipowicz, Renaty Hermanowicz, Łucji Kupczyńskiej, Marii Lis, Jadwigi Matys, Lucyny Olszewskiej, Elżbiety Rusieckiej, Jadwigi Stachowicz, Teresy Wójcik.

Dzięki przeprowadzeniu biblioteki w 2006 r. do nowej siedziby, rozszerzono zakres i podniesiono poziom usług czytelniczych. W przestronnych pomieszczeniach czytelnicy mogą korzystać z bezpłatnego dostępu do internetu. Tempa nabrała rozpoczęta w 2004 r. komputeryzacja biblioteki. Znacznie poprawiły się możliwości prowadzenia działalności kulturalnej. W 2007 r. do biblioteki przeniesiono siedzibę chojnowskiego koła Polskiego Towarzystwa Biblioterapeutycznego. Biblioteka przyłączyła się także do ogólnopolskiego programu „Tu Czytamy” i założono Dyskusyjny Klub Książki. Ponadto, otwarto Galerię Młodych, której celem jest rozwijanie zdolności plastycznych dzieci i młodzieży.

"Gazeta Chojnowska"

Pierwszy numer „Gazety Chojnowskiej” - pisma samorządu terytorialnego w Chojnowie - ukazał się w lutym 1992 roku. Przez siedem kolejnych wydań był to miesięcznik, później - od października 1992 roku do marca 2003 roku „Gazeta...” wychodziła jako tygodnik. Obecnie jest dwutygodnikiem.

Pismo porusza tematykę społeczną, odnotowuje lokalne wydarzenia kulturalne i sportowe, zamieszcza informacje urzędowe. W maju 1994 roku - za „odegranie znaczącej roli w przeobrażeniach społecznych, kształtowaniu demokracji, utożsamianiu z „małą ojczyzną” - „Gazeta Chojnowska” otrzymała wyróżnienie w ogólnopolskim konkursie „Prasa Lokalna-Demokracja Lokalna-Samorząd”.

W ciągu ponad piętnastu lat z „Gazetą...” współpracowało w charakterze wolontariuszy ponad sto osób. Wśród nich wieloletnim zaangażowaniem wyróżnili się: oprawa plastyczna - Ireneusz Józefczuk, Robert Wierzbicki, zdjęcia - Andrzej Bobik, Rafał Wyciszewicz, Wiesław Sandecki, Bogdan Misikiewicz, teksty - Piotr Misikiewicz (muzyka i sport), Jerzy Kucharski, Wojciech Urbaniak (ekologia), Marian Tynkaluk, Stefan Majewski, Dariusz Ginda (sport).

Redaktorzy naczelni:

1992-1996 Stanisław Horodecki

1996-1999 Elżbieta Sandecka

lipiec 1999- luty 2000 Jerzy Józefowicz

marzec 2000 maj 2000 Stanisław Horodecki

czerwiec 2000- marzec 2002 Jerzy Józefowicz

kwiecień 2002 do chwili obecnej - Emilia Grześkowiak



Emilia Grześkowiak

Skład DTP:

Barbara Mras

Ireneusz Więclaw

Maria Zawiślańska



Stanisław Horodecki



Elżbieta Sandecka



Jerzy Józefowicz

MIEJSKI DOM KULTURY

Miejski Dom Kultury w Chojnowie został powołany uchwałą Rady Miejskiej w 1992 r., zastępując wcześniejszy Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury. Do podstawowych zadań zakreślonych w statucie placówki należą:

1. Edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę.

Realizowane jest m.in. poprzez szereg stałych imprez organizowanych

w placówce. Do najbardziej znanych należą: w styczniu - **Finały Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy** (we współpracy z hufcem ZHP i wolontariuszami), **Jasełka** (we współpracy z parafią), **DZI-WNU, czyli Dziadkom-Wnuki** (impreza adresowana



do chojnowskich seniorów z okazji Dnia Babci i Dziadka, w której głównymi wykonawcami są dzieci z lokalnych przedszkoli), w lutym **PEGAZIK** (miejskie i onegdaj powiatowe eliminacje konkursu recytatorskiego), w marcu **F-ART**. (miejski etap przeglądu form teatralnych), **OKR**, czyli Ogólnopolski Konkurs Recytatorski (eliminacje miejskie) i **ROZŚPIEWANE NUTKI** (regionalny przegląd wokalnych talentów solistów, zespołów i chórów ze szkół podstawowych i gimnazjów), w kwietniu **STONOGA** (regionalny przegląd zespołów tanecznych w dwu grupach wiekowych i dwu kategoriach tanecznych), Przegląd Zespołów Kabaretowych Szkół Ponadgimnazjalnych Dolnego Śląska „**PeKaeSy**” i **SILEBIA** (przegląd teatralny baśni i legend Dolnego Śląska), Chrońmy i ratujmy Ziemię, w maju **BAMBINIADA** (regionalny przegląd piosenki przedszkolnej), w czerwcu **Przegląd Pieśni Religijnej**, w październiku **Ogólnopolskie Warsztaty HAIKU** Wśród działań okazjonalnych wymienić należy organizację: wystaw plastycznych - „**JAN PAWEŁ II w ołówku Zbigniewa Halikowskiego**”, „**PRZERWANA PIEŚŃ**” prezentacja prac M. Cwenarskiego, „**Portety**



chojnowian” suchy pastel M. Zatorskiego; wystaw fotograficznych „**Cztery pory roku w Chojnowie**”; prelekcji i wykładów (np. prezentacja slajdów z wyprawy trekkingowej do Syberii, Azerbejdżanu, Gruzji, Turcji i Rumunii).

2. Tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i sztuką

MDK realizuje głównie poprzez działalność klubów i sekcji zainteresowań. W placówce działają bądź działały: zespoły taneczne **MAŁY KARAMBOL** i **KARAMBOL**, **DAKOTA**, **PANTERA**, **SMERFY**, **BLUE PLUS**, **PALETA**, **PENSACOLA**; dziecięca grupa tańca towarzyskiego, grupa teatralna **ANTRAKT**, dziecięca grupa teatralna, młodzieżowa grupa teatralna;



sekcja plastyczna; sekcja fotograficzna, sekcja instrumentów dętych; sekcja szachowa; sekcja brydżowa; chór **SKORANTA**, Harcerski Klub Modelarski **ARSENAŁ**; Bractwo Rycerskie Grodu Chojnow oraz wyłoniona z jego szeregów sekcja **POI**; zespoły muzyczne **POLISH FICTION**, **MIŚ JUBELEK**, **GRUPA Ireneusza Matysa**, **REPUTACJA**, **THE TWICH**, **SOMGORSI**, **JUBEL**, **NO HAMMURABI**, **DEJA VU**, **NARAYAN**, **DESTYLATOR**, **CZARNY MORFEUSZ**, **BAW SIĘ Z NAMI**, **Zespół Perkusyjny**; pracownia tkacka; **Zespół Muzyki Dawnej ALL`ANTICO**. MDK udostępnia też pomieszczenia szkołom języków obcych, oferując naukę jęz. angielskiego i niemieckiego.

3. Aranżacja zabawy i wypoczynku różnych środowisk społecznych zgodnie z ich oczekiwaniami i potrzebami

to: działalność **Klubu Seniora**, funkcjonowanie **sekcji kulturystycznej**, zajęcia z **aerobiku**; w marcu organizowano **Dzień Wiosny**, w czerwcu **Dzień Dziecka**, w październiku odbywały się Wybory **MISS Ziemi Chojnowskiej**, w grudniu spotkania z **Mikołajem**, wybory **Chojnowianina Roku**. Do tej grupy działań należy też zaliczyć organizowane przez MDK imprezy plenerowe (festyny: majowe, wakacyjne, pożegnanie wakacji) i największą miejską imprezę **DNI CHOJNOWA**, którym towarzyszy **FESTIWAL TKACTWA I REKODZIEŁA ARTYSTYCZNEGO**. W tej grupie należy także wskazać imprezy sportowe: **Mistrzostwa Polski w Kolarstwie Przelajowym MASTERS** czy **bicie rekordu w rowerowej jeździe non-stop**. Od stycznia do grudnia MDK udostępnia też pomieszczenia oraz obsługuje (oświetlenie, nagłośnienie, sprzątanie) imprezy placówek szkolnych (ok. 50 rocznie, wliczając w to próby i właściwe występy). Coraz rzadziej, w związku z koniecznością gruntownej modernizacji aparatury kinowej, odbywają się seanse filmowe. Jeszcze w latach 90. XX w. było ich kilkadziesiąt rocznie, obecnie kilka.

4. Ułatwianie kontaktów społecznych, adaptacji jednostek w grupach, tworzenie pola aktywności społecznej

dokonyje się w dużej mierze poprzez działania wymienione w pkt. 1-3. Dodatkowo można by wymienić funkcjonowanie w budynku MDK **grupy socjoterapeutycznej** angażowanie w działania teatralne młodzieży z warsztatów terapii zajęciowej i umiejscowienie tu **Stowarzyszenia Przyjaciół Miast (Gmin) Partnerskich**.

PRACOWNIA TKACKA

Pracownia Tkacka powstała na początku roku 2007 w wyniku otrzymania przez MDK grantu w programie „Równać szanse” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności i Polskiej Fundacji Dzieci i Młodzieży. Do czerwca działania w pracowni obejmowały młodzież w wieku 13-19 lat; w tym grupę z Warsztatów Terapii Zajęciowej.

Od lipca 2007 r., dzięki wsparciu ze środków PFRON, działa Integracyjna Pracownia Tkacka, w której obok młodzieży i osób niepełnosprawnych swe miejsce znalazły też osoby dorosłe.

Instruktorem i opiekunem pracowni tkackiej jest p. Jadwiga Jędrzejczyk.



MUZEUM REGIONALNE W CHOJNOWIE

Dzieje chojnowskiego muzeum wpisują się w historię muzealnictwa końca XIX i początku XX wieku. Powstają w tym czasie niewielkie muzea regionalne związane z typowo niemieckim pojęciem *Heimatu* - Małej Ojczyzny, wyrastające z poczucia mocno odczuwanych więzi z regionem i miejscem pochodzenia. Utworzono je dzięki staraniom Stowarzyszenia Mieszczan (*Buergerverein*), które postawiło sobie za cel pozyskanie



Baszty Tkaczy i jej adaptację na muzeum. Oficjalnie Muzeum Staro-żytności (*Alterthums - Museum*) w wyremontowanej Baszcie Tkaczy otwarto 29 września 1908 r.

W 1933 r. zbiory przeniesiono do dawnego zamku Piastów legnicko-brzeskich. Długoletnim kustoszem muzeum był Oskar Kundt, tutejszy nauczyciel gimnazjalny. Zbiory przedwojennego muzeum liczyły ponad 5.000 eksponatów. Po wojnie uległy niemal całkowitemu rozproszeniu.

Próby reaktywowania muzeum podjęto już w 1947 r., ale bezskutecznie. O jego utworzenie zaczęto coraz energiczniej zabiegać po październiku 1956 r. Po dwóch latach przygotowań i prac remontowych, w czym dużą pomoc okazywały tutejsze zakłady, otwarto je 25 stycznia 1959 r. Szczególne zasługi w jego restytucji położył Józef Kapelczak.

Ekspozycję zorganizowano w oparciu o depozyty Muzeum Śląskiego we Wrocławiu, ocalałe eksponaty przedwojennego muzeum oraz dary napływające od osób prywatnych, instytucji i zakładów z całego regionu. Wystawy rozmieszczone w salach na piętrze obejmowały zbiory archeologiczne, etnograficzne, militaria, rzemiosło artystyczne i eksponaty związane z historią miasta. Sale w przyziemiu przeznaczono na wystawy czasowe.

Zbiory muzeum liczą ponad 2.000 zabytków i są zgrupowane w czterech działach: archeologii, etnografii, sztuki oraz historii.

Działem wiodącym jest dział sztuki, liczący 1163 eksponaty. Jego zbiory są bardzo zróżnicowane i reprezentują niemal wszystkie dziedziny sztuki i rzemiosł artystycznych. Są w nim zabytki począwszy od średniowiecza po czasy współczesne, reprezentujące takie dziedziny jak: malarstwo, meblarstwo, konwisarstwo, numizmatyka, sfragistyka, złotnictwo, kowalstwo, ślusarstwo i archiwalia. Nie brakuje też wyrobów ze szkła ceramiki, porcelany, fajansu i metali kolorowych.

W związku z planowanym utworzeniem muzeum dawnego łowiectwa zakupiono do zbiorów kilka sztychów ze scenami polowań, znanego miedziorytnika Johanna Eliasa Riedingera (1698-1767).

W 1975 r. zbiory działu wzbogaciły się o 46 obrazów oraz kilkadziesiąt grafik, rysunków, gwaszy i akwarel polskich artystów, które przekazała muzeum Centralna Składnica Muzealna MKiS w Kozłowie. Głównie są to dzieła sztuki socrealistycznej, ale nie brakuje także pośród nich prac nawiązujących do aktualnych wówczas nurtów

w sztuce światowej. Wśród nich należy wymienić prace takich artystów jak: Irena Weiss, Helena Zareba-Cybis, Maria Hiszpańska Neumann, Tadeusz Cieślewicz, Eugeniusz Geppert, Szymon Kobylński, Ludwik Maciąg.

W 1988 r. Wojewódzki Konserwator Zabytków w Legnicy przekazał do muzeum sgraffita zdjęte z elewacji renesansowego dworu Schellendorfów w Zagrodnie, wykonane około 1567 r. Są wśród nich kompozycje o tematyce biblijnej, alegorycznej,



legendarnej i bajkowej. Sgraffita należą do najcenniejszych zabytków w muzeum. Stanowią one unikatowy zbiór w skali europejskiej.

Zwartą kolekcję w dziale sztuki tworzą 32 rysunki, wykonane przez studentów krakowskiej ASP, przekazane do zbiorów w 1987 r. przez Towarzystwo Miłośników Chojnowa.

W latach osiemdziesiątych zaczęto tworzyć kolekcję konwisarstwa

śląskiego i euro-pejskiego. W skład tego niewielkiego zbioru wchodziły przedmioty codziennego użytku: talerze, kubki, kufle, a także zabytki sztuki sakralnej.

W dziale sztuki znajduje się bogaty zbiór broni białej i palnej. Pośród broni palnej na uwagę zasługują dwa karabiny francuskie z epoki napoleońskiej, z manufaktur w Charleville i Wersalu oraz broń tarczowa wykonana przez tutejszych rusznikarzy: Carla Schmidta i Oskara Wiedemeyera. Największym eksponatem w dziale, a zarazem dużą atrakcją muzeum, jest ustawione przed wejściem działo forteczne odlane w Liege w 1863 r.

W latach 1990-95 działo sztuki wzbogacił się o kilkadziesiąt kafli, głównie z połowy XVI w. pozyskanych podczas badań archeologicznych prowadzonych na zamku. Tworzą one jeden z największych zbiorów renesansowych kafli w Polsce.

W 1995 r. zbiór numizmatów wzbogacił się o sporą kolekcję antycznych monet.

W ostatnich latach przystąpiono do tworzenia kolekcji śląskiego złotnictwa. Do najcenniejszych eksponatów, tej niewielkiej na razie kolekcji, należy puchar chojnowskiego złotnika Balthasara Pohla, z początku XVIII wieku, przekazany do zbiorów w 2006 r. przez Urząd Marszałka Województwa Dolnośląskiego we Wrocławiu oraz kielich mszalny ufundowany w 1779 roku dla tutejszego kościoła przez urodzonego w Chojnowie, naumburskiego złotnika, Georga Scholtze.

Pośród dawnego malarstwa na uwagę zasługuje pochodzący z końca XVI wieku portret patrycjusza, barokowy portret z końca XVII wieku oraz obraz niderlandzki z I połowy XVII w. o tematyce sakralnej, przedstawiający spotkanie Chrystusa z św. Weroniką.

Do cenniejszych zabytków w dziale sztuki należy zaliczyć dwa barokowe kredensy z II połowy XVII w.

Dział archeologii liczy ponad 200 eksponatów i po okresie pewnej stagnacji jego zbiory zaczynają powoli się powiększać. Trzon zbiorów stanowią nadal zabytki pozyskane przed wojną przez Oskara Kundta, odkryte podczas badań w Białej pod Chojnowem. Najliczniej reprezentowane są urny i naczynia należące do okresu kultury łużyckiej. W dziale archeologii znajdują się też mezolityczne mikrolity, neolityczne siekierki motyki i toporki, oraz pochodzące z okresu chalkolitu ozdoby i groty, wykonane z brązu. Są też zabytki z okresu halsztatu, wpływów rzymskich, średniowiecza oraz z czasów nowożytnych. Na wyróżnienie zasługuje duże naczynie zasobowe, prawdopodobnie pochodzące z okresu późnego neolitu, znalezione w 1935 r. w trakcie budowy domków jednorodzinnych na ul. Żeromskiego oraz zagadkowe kamienne żarna. Do działu archeologii włączono fragmenty kafli, które pozyskano w latach 1990-95 w trakcie prowadzonych na zamku badań archeologicznych. Zbiory wzbogacane są o znaleziska pozyskane w trakcie badań ratowniczych prowadzonych na terenie miasta i gminy oraz zabytki odkryte w czasie nadzorów archeologicznych. Jednym z zabytków pozyskanych tą drogą jest fragment drewnianej konstrukcji, na którą natrafiono w czasie prac w 2005 r. w Rynku, datowany metodą dendrochronologii na 1262 r.

Dział etnografii liczy 321 eksponatów. W dziale znajdują się między innymi ludowe szafy śląskie i malowane skrzynie z końca XVIII i początku XIX w., narzędzia związane z obróbką lnu oraz dwuczęściowe formy piernikarskie, służące do wyrobu pełnoplastycznych figur. W 1978 r. ze środków WKZ w Legnicy do zbiorów zostały zakupione dwa warsztaty: szewski i kowalski, które miały dać początek ekspozycji poświęconej tak zwanym ginącym zawodom. Najcenniejsze zabytki związane z kulturą ludową regionu: czepce i świątki, trafiły do Muzeum Etnograficznego we Wrocławiu.



Dział historii został utworzony dopiero w 1990 roku i liczy nieco ponad 100 zabytków. Do jego powołania skłaniała pilna potrzeba rejestrowania najnowszej historii. W dziale gromadzone są zabytki związane z przeszłością oraz najnowszą historią Chojnowa. Znajdują się w nim numizmaty, ikonografia, medale i sztandary pochodzące ze zlikwidowanych zakładów pracy. Pierwszym zabytkiem wpisanym do tego działu jest szyld „Solidarności” zerwany 13 grudnia 1981 r.

Wydzielony zespół stanowią zbiory specjalne i pomocnicze. Liczą one kilkaset pozycji. Między innymi zgromadzone są w nim dawne pocztówki z lat 1897 - 1940 oraz fotografie, pośród których są najstarsze zdjęcia Chojnowa, wykonane przez Hugo Haerttwiga około 1875 roku.

W 2006 r. zostało utworzone Archiwum Budowlane Miasta Chojnowa. W jego skład wchodzi kilkaset jednostek archiwalnych pozyskanych w latach dziewięć-

dziesiątych w Złotorzy oraz niezwykle wartościowy zespół akt chojnowskiej policji budowlanej z lat 1880-1944, obejmujący ponad 400 poszytów. Znajdują się w nich projekty, rysunki, obliczenia statyczne, pozwolenia na budowę.

W 1991 r. oddano do użytku lapidarium w wyremontowanych piwnicach. Zgromadzono tu najbardziej wartościową kamieniarkę odnaniezoną na terenie miasta. Między innymi detale architektoniczne i elementy wystroju rzeźbiarskiego z rozebranego po 1767 r. skrzydła zamkowego, epitafia i detale architektoniczne z kościoła św. Piotra i Pawła oraz pozyskane po 1995 r. macewy z dawnego cmentarza żydowskiego na ul. Bielawskiej. Na wyróżnienie zasługuje chrzcielnica z 1566 r., tympanon z dawnego ratusza, z herbem Chojnowa i datą 1583, płyta z herbem książąt legnicko-brzeskich oraz godło gospody „Pod Złotym Lwem”.

W latach 1980-2000 wykonano większość prac związanych z uruchomieniem lapidarium na terenie skweru za muzeum. Na powierzchni około 14 arów, w obrębie trzech kompartymentów ogrodu, rozstawiono wielkogabarytową kamieniarkę. Dominującym zabytkiem spośród zgromadzonej tu kamieniarki są pozostałości fontanny z 1882 r., która niegdyś stała pośrodku Rynku i fragmenty fontanny z pl. Dworcowego, ustawionej dla upamiętnienia setnej rocznicy Bitwy Narodów pod Lipskiem w 1813 r. Na ścianach muzeum i budynków browaru umieszczone są epitafia pochodzące głównie z kościoła św. Piotra i Pawła. Ponadto na trzech piętrach ogrodu rozstawiono wolno stojące rzeźby nagrobne przeniesione z cmentarzy w Chojnowie i Konradówce. Zgromadzona w lapidarium kamieniarka jest przykładem sztuki sepulkralnej ostatnich trzech stuleci.



Przed muzeum utworzono w 1994 r. na powierzchni 4 arów niewielki rezerwat archeologiczny. Rezerwat obejmuje relikty dawnego założenia zamkowego odkryte w trakcie badań archeologicznych w latach 1990-95. W obrębie rezerwatu wyeksponowano relikty wieży z II połowy XIII wieku, fragment muru kurtynowego zamku z tego samego czasu oraz studnię z końca XVIII wieku.

Lapidarium i rezerwat archeologiczny stanowią integralną część powierzchni ekspozycyjnej chojnowskiego muzeum. Wyeksponowane relikty w obrębie rezerwatu są wpisane do rejestru zabytków i objęte ochroną prawną.

Muzeum posiada bogaty księgozbiór liczący około 5.000 pozycji i 97 tytułów czasopism specjalistycznych. Księgozbiór zaczęto tworzyć od podstaw w 1959 roku. Przed wojną w zbiorach bibliotecznych znajdowały się liczne rękopisy i starodruki, które wywieziono z muzeum po 1945 r. Najcenniejsze książki trafiły do Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. Wśród starodruków, znajdował się leksykon botaniczny z 1625 r., historia Śląska z 1619 i „Roczniki” G. Thebesiusa wydane w 1733 r..

Księgozbiór podzielony jest na działy tematyczne. Przede wszystkim zawiera książki z zakresu sztuki, dotyczące architektury, malarstwa rzeźby, grafiki, rysunku i różnych dziedzin rzemiosł artystycznych. W bibliotece nie brakuje wydań dotyczących historii powszechnej, historii Polski oraz Śląska, archeologii, etnografii, filozofii, słowników i wydawnictw encyklopedycznych. Biblioteka posiada bogaty dział regionalny i wartościowe chojnowiana, między innymi książki adresowe z 1897, 1900, 1907, 1925 i 1943 r., kronikę miasta z 1869 autorstwa Theodora Scholtza, czasopismo „Goldberg-Haynauer Heimat-Nachrichten”, niemieckojęzyczne kroniki Konradówki i Białej. W bibliotece dostępne są też mikrofilmy średniowiecznych dokumentów chojnowskich, które znajdują się w Archiwum Państwowym we Wrocławiu.

Z biblioteki korzysta rocznie około 100 osób, głównie uczniowie, studenci i pracownicy naukowci. W lektorium udostępniane są również, po uprzednim zgłoszeniu, archiwalia i zbiory ikonograficzne (pocztówki, zdjęcia). Biblioteka działa w godzinach otwarcia muzeum.

Muzeum podejmuje na miarę swoich możliwości działania wydawnicze. Oprócz katalogów, składanek i folderów do wystaw, w ramach specjalnej biblioteczki muzealnej, wydało opracowanie prof. Mariana Haisiga na temat chojnowskiej mennicy, pracę dotyczącą chojnowskich archiwaliów w zasobach AP w Legnicy, autorstwa Barbary Pazoły i publikację na temat początków straży pożarnych w Chojnowie i regionie przygotowaną przez Kazimierza Kozaka. Wraz z Towarzystwem Przyjaciół Nauk w Legnicy wydano dysertację doktorską na temat średniowiecznego duchowieństwa w Legnicy, a z Towarzystwem Miłośników Ziemi Złotoryjskiej archiwalia do archeologii ziemi chojnowsko-złotoryjskiej.

Muzeum rocznie organizuje od 7 do 9 wystaw, warsztaty dla dzieci i młodzieży, prelekcje i koncerty kameralne. W 1990 r. zainicjowało przeglądy chojnowskiej plastyki. W ciągu 50 lat muzeum pokazało kilkaset wystaw. W tym czasie odwiedziło je 248 900 osób, w tym liczni goście zagraniczni. W sposób znaczący powiększyło też zbiory i unowocześniło wystawy.

W muzeum na wystawach stałych można obejrzeć:

- **renesansowe sgraffita z dworu Schellendorfów w Zagrodnie,**
- **renesansowe kafle,**
- **broń białą,**
- **broń palną,**
- **kamieniarkę,**
- **dawne kowalstwo i ślusarstwo,**
- **zbiory archeologiczne,**
- **rzemiosło artystyczne,**
- **rezerwat archeologiczny, obejmujący relikty dawnego założenia zamkowego,**
- **lapidarium w ogrodzie.**